

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Onderzoeksrapport

Audit Dataschoning Mijlpaalregistratie NCG

Colofon

Titel	Audit Dataschoning Mijlpaalregistratie NCG
Uitgebracht aan	Nationaal Coördinator Groningen
Datum	3 maart 2022
Kenmerk	2022-0000077031

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

Op Hoofdlijnen—5

- 1 Voor de mijlpaalregistratie zijn uitgangspunten bepaald—7**
 - 1.1 Mijlpalen vormen het fundament voor de versterkingsopgave—7
 - 1.1.1 Mijlpalen zijn in een mijlpaalkader beschreven—7
 - 1.1.2 Mijlpalen zijn uniek toegewezen aan de hoofdprocessen in de versterkingsopgave—7
 - 1.1.3 Unieke registratie van de mijlpalen—8
 - 1.1.4 Verschillende procesvarianten gedefinieerd voor verschillende typen objecten—8
 - 1.2 Voor de mijlpaalregistratie zijn uitgangspunten geformuleerd—8

- 2 Dataschoning uitgevoerd na ontvangst CVW-gegevens—10**
 - 2.1 Dataschoning is gestructureerd en navolgbaar uitgevoerd—10
 - 2.1.1 Handelingen voor de dataschoning zijn uitvoerig beschreven in een handleiding—10
 - 2.1.2 Juistheid en volledigheid van de centrale werklijst is gecontroleerd—10
 - 2.1.3 Bestaande lijsten zijn vergeleken met de basisregistratie—11
 - 2.1.4 Op basis van analyse zijn mutaties doorgevoerd—11
 - 2.1.5 Inzichten uit de dataschoning zijn gebruikt om kwaliteit van de registratie te verbeteren—11
 - 2.2 Project dataschoning heeft décharge gekregen na controle—11

- 3 Ontbrekende maatregelen zullen leiden tot minder betrouwbare informatie—12**
 - 3.1 Per 1 januari 2021 zijn de meeste gegevens in de mijlpaalregistratie geschoond en bijgewerkt—12
 - 3.2 Maatregelen voor data-kwaliteit zijn niet altijd aanwezig—12
 - 3.2.1 Invoer en Gebruik van gegevens in het BKG-systeem gaat beter—12
 - 3.2.2 In BKG wordt meer afgedwongen dan in NCG2020—12
 - 3.3 Alleen toezicht achteraf op de mijlpaalregistratie lijkt (nog) niet tot volledig betrouwbare informatie te leiden—13
 - 3.3.1 Mijlpaalregistratie is niet 100% waterdicht en blijft aan verandering onderhevig—13
 - 3.3.2 Data verantwoordelijken voeren toezicht uit op tijdige registratie—13
 - 3.3.3 Team Control voert checks uit en geeft feedback—13
 - 3.4 Signalen van vervuilde gegevens in de mijlpaalregistratie worden niet altijd opgepikt—13
 - 3.4.1 Storingen in de systemen moeten op voorgeschreven wijze bij leveranciers worden gemeld—13
 - 3.4.2 Het risico van vervuiling blijft aanwezig—14
 - 3.4.3 Niet alle medewerkers worden betrokken bij acties om vervuiling in de registratie te voorkomen—14

- 4 Aanbevelingen voor aanvullende maatregelen—15**
 - 4.1 Aanvullende maatregelen gericht op de 'Harde Organisatie'—15
 - 4.1.1 Maatregelen gericht op de Structuur—15
 - 4.1.2 Maatregelen gericht op de Processen—15
 - 4.1.3 Maatregelen gericht op de Middelen—16
 - 4.1.4 Maatregelen gericht op de Producten—17
 - 4.2 Aanvullende maatregelen gericht op de 'Zachte Organisatie'—17
 - 4.2.1 Maatregelen gericht op de Soft-controls—17

5	Verantwoording onderzoek—19
5.1	Werkzaamheden en afbakening—19
5.2	Gehanteerde Standaard—19
5.3	Verspreiding rapport—19

6	Ondertekening—21
----------	-------------------------

	Bijlage(n)—22
--	----------------------

Op Hoofdlijnen

Aanleiding

De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) is vanaf 1 januari 2020 ingesteld als de uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave. Om deze taak te kunnen uitvoeren zijn gegevens en een informatiesysteem, inclusief bijbehorende documentatie overgenomen van het Centrum voor Veilig Wonen (CVW). De kwaliteit en juistheid van de overdragen gegevens en gehanteerde mijlpalen bleken voor NCG niet toereikend om op gewenste wijze te rapporteren aan stakeholders over de voortgang van de versterkingsopgave. Daarop is door NCG de set met mijlpalen herzien, en is een project opgestart om dataschoningen uit te voeren. Daarbij is gekeken naar mogelijke maatregelen om de kwaliteit van de mijlpaalgegevens te borgen.

In het project Dataschonen Mijlpalen is een analyse uitgevoerd op alle adressen uit de moederlijst van CVW, die in de scope van het NCG lagen. Daarbij zijn correcties geïdentificeerd, afgestemd en doorgevoerd. In navolgend project Kranen Dicht zijn maatregelen geïntroduceerd om herhaling van correcties te voorkomen.

Aan Auditdienst Rijk (ADR) is opdracht verstrekt om te onderzoeken of de getroffen beheersingsmaatregelen de toereikend zijn, óf dat aanvullende maatregelen kunnen worden geïmplementeerd. De probleemstelling voor dit onderzoek is gericht op het ontwerp door NCG van haar mijlpaalregistratie en de organisatorische en procesmatige maatregelen gericht op betrouwbare gegevens voor haar operationele processen en voor het samenstellen van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Samenvatting

De eerste deelvraag bij deze probleemstelling betreft de uitgangspunten voor het ontwerp, die door NCG worden aangehouden voor de mijlpaalregistratie. Uit de gesprekken is gebleken dat NCG bij de dataschoning en introductie van maatregelen ter borging van de kwaliteit van de mijlpaalregistratie een drietal uitgangspunten aanhoudt. In hoofdstuk 1 gaan wij in op deze uitgangspunten.

Voor de tweede deelvraag bij de probleemstelling is gekeken naar de maatregelen die zijn voorzien voor de analyse van de kwaliteit van de mijlpaalregistratie en de uitvoering van de correcties. Tijdens de dataschoning van gegevens die door NCG van het CVW heeft ontvangen zijn diverse analyses uitgevoerd om telkens bepaalde gegevens te checken op de mate waaraan deze voldoen aan de dataregels die opgesteld. De werkzaamheden en resultaten van de dataschoning zijn in hoofdstuk 2 behandeld.

Bij de derde deelvraag van de probleemstelling wordt gevraagd op welke wijze de uitgangspunten voor de mijlpaalregistratie in de organisatie en processen van NCG zijn geborgd. Het resultaat daarvan is een set van maatregelen, waaronder overgang naar één informatiesysteem, en continue controle op de kwaliteit van gegevens, inclusief correcties. Daarnaast is toen gestart met voorlichting en instructie aan medewerkers. In gesprekken is aangegeven dat medewerkers ervaren dat deze maatregelen niet volledig zijn doorgevoerd. In hoofdstuk 3 hebben wij deze deelvraag uitgewerkt.

Een belangrijk doel van dit onderzoek, en laatste deelvraag bij de probleemstelling, zijn de mogelijke, aanvullende maatregelen die door NCG kunnen worden getroffen om de betrouwbaarheid van de mijlpaalregistratie te verbeteren. Op dit punt hebben wij alle verkregen informatie van NCG vergeleken met modellen en de uitkomsten van onze eigen analyse gebruikt om enkele aanbevelingen te doen. Ondanks de huidige maatregelen blijft het risico aanwezig dat diverse mijlpaalgegevens 'vervuild' raken, dat wil zeggen niet overeenkomstig de feitelijke situatie, en/of niet overeenkomstig de data-regels die NCG zichzelf heeft gesteld. Deze maatregelen zijn met name gericht op detectie van deze vervuiling en correctie daarvan. Maatregelen gericht op het voorkomen van de vervuiling zouden een belangrijkere rol moeten gaan innemen. Het onderbrengen in één systeem van de registratie, met bijbehorende maatregelen, zou daarbij de grootste stap zijn, maar ook meer aandacht voor de 'soft-controls' kan daarvan niet los gezien worden.

In het laatste hoofdstuk hebben wij een verantwoording van ons onderzoek opgenomen en in de bijlagen vindt u overzichten van de belangrijkste geraadpleegde documenten, en medewerkers van de NCG waarmee wij in het kader van dit onderzoek hebben gesproken.

Toelichting

Het onderliggende rapport is opgesteld voor de NCG, en in het bijzonder voor de algemeen directeur. Hierdoor worden diverse beschrijvingen van de organisatie achterwege gelaten als deze als algemeen bekend worden verondersteld bij leden van de NCG-organisatie. In het rapport is uitsluitend getracht de aangegeven probleemstelling bij de opdracht van NCG aan ADR te beantwoorden. Daartoe is vooral onderzoek verricht naar de maatregelen die door NCG ná ontvangst van de mijlpaalgegevens heeft getroffen om ervoor te zorgen dat deze zo accuraat mogelijk zijn. Voor het onderzoek is met enkelen van de direct betrokkenen bij deze dataschoning gesproken en waar mogelijk is gezocht naar bevestiging van uitspraken en voorbeelden van geïnterviewden.

1 Voor de mijlpaalregistratie zijn uitgangspunten bepaald

1.1 Mijlpalen vormen het fundament voor de versterkingsopgave

1.1.1 *Mijlpalen zijn in een mijlpaalkader beschreven*

De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) is vanaf 1 januari 2020 ingesteld als de uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave. NCG is daarmee verantwoordelijk voor coördinatie en financiering van de activiteiten vanuit het Rijk om (verdere) schade aan gebouwen in zes gemeenten in het aardgaswinningsgebied in de provincie Groningen te voorkomen. Het NCG heeft hiertoe niet alleen de werkzaamheden van het Centrum Veilig Wonen (CVW) en de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) overgenomen maar ook de voortgang registraties van deze organisatie.

Voor sturing en verantwoording van de versterkingsopgave houdt NCG van alle adressen die in haar werkvoorraad zitten de status en voortgang bij aan de hand van mijlpalen waarbij iedere mijlpaalregistratie dient te voldoen aan een vastgesteld criterium. In de zomer van 2020 zijn mijlpalen voor de versterkingsopgave vastgesteld in het directieteam van NCG. Deze mijlpalen zijn vaste punten in de procesgang, en verantwoordingsinformatie aan diverse stakeholders wordt opgesteld aan de hand van de stand van zaken gerelateerd aan deze mijlpalen.

In het mijlpaalkader¹ is de definitie van de mijlpalen beschreven. Verder worden in het mijlpaalkader ook de meeste procesvarianten beschreven. Voor iedere mijlpaal is een aantal minimaal benodigde gegevens bepaald, alsmede de organisatorische en procesmatige voorwaarden. Door het managementteam NCG is vastgesteld dat de volgende gegevens voor de mijlpalen worden geregistreerd:

- Definitie van de mijlpaal;
- Benodigde documenten;
- Verantwoordelijke personen;
- Go / No-go voorwaarden;
- Administratieve voorwaarden;
- Systeem², waarin de mijlpaal primair wordt vastgelegd;
- Datum mijlpaalregistratie.

1.1.2 *Mijlpalen zijn uniek toegewezen aan de hoofdprocessen in de versterkingsopgave*

De versterkingsopgave is opgedeeld in drie hoofdprocessen, te weten:

- Ontwikkeling,
- Opname & Normering (O&N) en
- Ontwerp & Realisatie (O&R).

De organisatie van NCG is overeenkomstig ingericht.

Ieder van de 13 hoofdmijlpalen en eventuele sub mijlpalen zijn exclusief aan een van deze hoofdprocessen toegewezen (zie onderstaande tabel).

Proces	Mijlpaal	Omschrijving
Ontwikkeling	1	Aan werkvoorraad toegevoegd
	2	In gemeentelijk programma opgenomen
	3	Overgedragen aan 'Opname en Normering'

¹ Zie document 'Kaders mijlpalen', december 2020

² NCG heeft gekeken of bij aanvang alle gegevens in één systeem konden worden vastgelegd, maar dat bleek op dat moment niet haalbaar. Er wordt nu gewerkt aan inrichting van één systeem voor de vastlegging van de (mijlpaal)gegevens, en een gefaseerde overdracht van functionaliteit en gegevens naar het nieuwe systeem, BKG genaamd.

Opname en Normering (O&N)	4	Opname uitgevoerd
	5	Beoordeling vastgesteld
	6	Normbesluit genomen
	+6a	Versterkingsadvies (VA) gedeeld met eigenaar/gebruiker (proxy)
Ontwerp en Realisatie (O&R)	7	Ontwerpfase gestart
	8	Uitvoeringsplan gereed
	9	Versterkingsbesluit genomen
	10	Bouw gestart
	11	Bouw gereed
	12	Afgerond
	13	Proces intern afgerond

Tabel 1: Mijlpalen in de versterkingsopgave NCG

1.1.3 *Unieke registratie van de mijlpalen*

Vanaf april 2021 worden de mijlpalen voor Ontwerp en Realisatie (O&R) in BKG geregistreerd. Registratie van mijlpalen in Opname & Normering vindt nog ten dele plaats in het NCG2020 systeem, en in toenemende mate in het BKG. De gegevens daarin moeten op een gegeven moment ook over naar het BKG-systeem. Registratie van de mijlpalen voor Opname & Normering was voorzien om in het vierde kwartaal van 2021 volledig te laten plaatsvinden in het BKG-systeem. Door de extra taken die NCG heeft gekregen van haar opdrachtgever en mogelijkheid voor hertoetsing van normering te faciliteren, is door IT Raad van NCG het besluit bekrachtigd om dit parallel aan de ontwikkeling en overdracht van mijlpaalregistratie in het BKG-systeem plaats te laten vinden. Daarmee is tevens besloten de definitieve overgang van de mijlpaalregistratie voor proces Opname & Normering (O&N) uit te stellen tot het tweede kwartaal van 2022.

1.1.4 *Verschillende procesvarianten gedefinieerd voor verschillende typen objecten*

In de procesgang wordt onderkend dat er verschillende typen objecten zijn die moeten worden versterkt, en objecten die bijvoorbeeld groepsgewijs kunnen worden behandeld. Dit resulteert in procesvarianten waarbij sommige mijlpalen niet relevant zijn en overgeslagen kunnen worden.

Voor de mijlpaalregistratie geldt dat deze in principe volgordelijk plaatsvinden. Alleen door een herbeoordeling kan teruggegaan worden in het proces. Afhankelijk van de gekozen procesvariant hoeven niet alle mijlpalen gebruikt te worden. Wanneer bijvoorbeeld sprake is van 'afkoop door de woningcorporatie' dan worden de mijlpalen 8 t/m 11 niet gevuld.

In de praktijk blijkt dat de mijlpaalkaders in het NCG2020 systeem niet hard worden afgedwongen. Er is aangegeven dat dit in BKG wel is voorzien of al wordt toegepast. Opgemerkt werd dat hierbij het gedragsaspect echter ook van belang is. Medewerkers die de mijlpaalregistratie invullen moeten op de hoogte zijn van de geldende kaders en hier ook naar handelen, anders bestaat het risico dat ingevoerde gegevens niet bijdragen aan het doel van de registratie van de mijlpalen.

1.2 **Voor de mijlpaalregistratie zijn uitgangspunten geformuleerd**

NCG heeft na overdracht van de gegevens van het CVW in 2020 vastgesteld dat sprake was van vervuiling van de gegevens en incomplete vastlegging van mijlpaal gegevens. Dit resulteerde in mijlpaalgegevens die niet aansloten bij door NCG noodzakelijk geachte kwaliteit van de mijlpaalgegevens voor genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie. Om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren zijn twee projecten gestart, één, genaamd 'Dataschoning', gericht op onmiddellijke verbetering van de gegevens in de mijlpaalregistratie, en één, genaamd 'Kranen Dicht', gericht op het treffen van maatregelen om de kwaliteit ten minste goed te houden en waar mogelijk nog beter te maken.

Ten aanzien van de mijlpaalregistratie zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- 1) Vóór 1-Jan-2021³ moeten de gegevens in de mijlpaalregistratie bijgewerkt dan wel geschoond zijn;
- 2) Er worden maatregelen getroffen om de kwaliteit op orde te houden;
- 3) De gegevens in de mijlpaalregistratie moeten zo accuraat mogelijk zijn. Waar nodig wordt een afweging van impact/effort gemaakt;

Project Dataschoning

In het project 'Dataschoning' lag de focus bij de registratie van mijlpalen waarbij is gekeken of een adres een bepaalde stap wel of niet in het verleden heeft gehaald. Het project richtte zich niet op het toevoegen of verwijderen van adressen.

Het project faciliteerde het proces om te komen tot accurate mijlpaaldata en het inrichten van maatregelen om de kwaliteit van deze data op orde te houden. Het project was niet verantwoordelijk voor de data en het verwerken van alle andere mutaties. Deze verantwoordelijkheid lag bij het lijnmanagement.

In het project liep men tegen vraagstukken aan. Voor sommige mijlpalen kon de exacte datum niet meer (zonder aanzienlijke inspanning) worden achterhaald. De vraag was hoever men daarin moest gaan. Daarin zijn keuzes gemaakt die expliciet zijn beschreven en ter besluitvorming zijn voorgelegd aan het managementteam. In de gevallen waarvan bekend was dat een datum vóór 2020 lag, is de keuze gemaakt te werken met een fictieve mijlpaaldatum van 1-jan-2020.

Project Kranen dicht

Naast het schonen van de data was ook het inregelen van procedures om de data op orde te houden onderdeel van de scope van het project 'Kranen dicht'. Vanuit dit projectspoor is o.a. een handleiding opgesteld t.a.v. de mijlpaalregistratie, zijn procedures in systemen ingeregeld (zoals automatische controles op invoer en een datakwaliteitsdashboard) en zijn organisatorische zaken ingeregeld (data eigenaarschap, dataverantwoordelijken).

Beide projecten zijn uitgevoerd in de periode september tot en met maart 2021.

³ Door bestuurlijke afspraken, genomen in november 2020, en de noodzaak om betrokkenen eerder te informeren over de status (mijlpaal) zodat zij in de gelegenheid werden gesteld een herbeoordeling aan te vragen, is deze datum uiteindelijk nog met 1 maand vervroegd.

2 Dataschoning uitgevoerd na ontvangst CVW-gegevens

Inleiding

Door de Auditdienst Rijk (ADR) is in 2020 een onderzoek uitgevoerd naar de overdracht van gegevens van het CVW en haar ondersteunend informatiesysteem naar de NCG. Hieruit blijkt dat de gegevensoverdracht op hoofdlijnen heeft plaatsgevonden conform de afspraken tussen NCG en CVW. Voor de volledige analyse van de gegevensoverdracht door de ADR verwijzen wij naar het eerdere rapport, kenmerk 2020-0000104212, d.d. 3 juni 2020.

Eind 2020 is vervolgens een dataschoning uitgevoerd. De rest van dit hoofdstuk gaat nader in op de uitvoering van de dataschoning en de controle hierop door control.

2.1 Dataschoning is gestructureerd en navolgbaar uitgevoerd

2.1.1 *Handelingen voor de dataschoning zijn uitvoerig beschreven in een handleiding*

Door NCG is een project opgezet voor het schonen van de data en een project 'Kranen Dicht', met als doel om procesmatig de datakwaliteit van de mijlpalen in de bronbestanden te verbeteren. Deze projecten zijn met name gefocust op:

- 1) Ontbrekende mijlpalen;
- 2) Teveel ingevulde mijlpalen;
- 3) Foutief ingevulde mijlpalen; en
- 4) Adressen die al lang op dezelfde mijlpaal staan (stil liggen).

Binnen dit project is een analyse uitgevoerd op de ontvangen data om te identificeren welke gegevens aangepast moesten worden om een zo getrouw mogelijke weergave van de werkelijkheid te hebben. Om een uniforme werkwijze voor de analyse te bewerkstelligen is een handleiding voor de analyse opgesteld. Dit document bevat de stappen die door NCG zijn uitgevoerd om de ontvangen data te analyseren.

2.1.2 *Juistheid en volledigheid van de centrale werklIJst is gecontroleerd*

De eerste stap in de analyse betrof het vergelijken van de zogenaamde moederlijst van het CVW met de centrale werklIJst (CWL), de werkvoorraad adressen van het NCG. Het doel van deze vergelijking is het vaststellen van de juistheid en de volledigheid van de CWL. Daarna is voor de analyse een onderscheid gemaakt tussen de adressen die het reguliere traject doorlopen en adressen die een ander traject volgen. Deze eerste groep zijn adressen die vallen binnen de scope van het project dataschoning. De tweede groep is niet meegenomen in het project, tenzij ze terugkomen in de analyse Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de moederlijst van CVW.

Van de adressen die na dit onderscheid overblijven is eerst gekeken naar de eerste drie mijlpalen (in werkvoorraad opgenomen, in lokaal plan opgenomen en in clustering en planning). In afstemming met IV is gekeken welke adressen reeds mijlpaal 2 en 3 bereikt hebben. De adressen waar dit in de registratie niet het geval is, terwijl dit volgens historische informatie wel het geval zou moeten zijn, zijn op een lijst geplaatst ter nader onderzoek door de versterkingspunten. Voor zover deze adressen ook uit andere analyses kwamen werden ze in combinatie met deze resultaten voorgelegd.

2.1.3 *Bestaande lijsten zijn vergeleken met de basisregistratie*

Vervolgens is een vergelijking gemaakt tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) van het Kadaster en de moederlijst van het CVW. Van de geconstateerde verschillen is vervolgonderzoek uitgevoerd bij de adressen die binnen de scope van de NCG vallen. Van deze adressen kwam een deel terug bij de analyse van de eerste drie mijlpalen. De resterende adressen zijn nader onderzocht op verschillen met de BAG. Uit deze analyse kwamen een viertal oorzaken voor verschillen: Een deel van de adressen is mogelijk gesloopt en herbouwd, maar stond nog niet als zodanig geregistreerd. Een deel had een mismatch op huisnummer of -letter, maar was qua mijlpalen in orde. Voor het merendeel van de adressen moesten in het verleden behaalde mijlpalen nog worden toegevoegd. Het laatste deel betrof panden die gesloopt zijn en nog niet herbouwd. Indien de oplevering van de nieuwbouw vereist is voordat een pand BKG-gereed is dan waren voor deze panden geen mutatie nodig.

2.1.4 *Op basis van analyse zijn mutaties doorgevoerd*

Alle uitgevoerde analyses zijn bij elkaar genomen en gerangschikt op prioriteit van uitzoeken, waarbij analyses met de grootste verwachte fouten een hogere prioriteit hebben. Ieder adres is toegewezen aan de analyse waar zij uit is gebleken. Adressen die uit meerdere analyses naar voren kwamen zijn gekoppeld aan de hoogst geprioriteerde analyse om te voorkomen dat ze dubbel uitgezocht worden.

Op basis van deze analyses en prioritering zijn de adressen vervolgens handmatig uitgezocht. Voor alle nader te onderzoeken adressen is gekeken of deze dezelfde voortgang hebben als de andere adressen met hetzelfde PandID, of er mijlpalen missen voor de laatste geregistreerde mijlpaal, of er mijlpalen behaald zijn die nog niet zijn geregistreerd en wanneer de laatste mijlpaal geregistreerd is. Afhankelijk van de resultaten van deze analyses is gebleken dat er geen mutatie nodig is, dat er wel mutatie nodig is of dat er actie van de verantwoordelijke nodig is.

Vanuit de analyses zijn mutatievoorstellen gekomen en begin december 2020 zijn voor ruim 26.000 adressen mutaties doorgevoerd. Echter, niet alle correcties waren door te voeren, omdat alleen wijzigingen in 2020 konden worden gedaan. Fouten uit het verleden zijn daardoor niet hersteld en zijn dus blijven staan. Zo lang adressen in de versterkingsopgave deze mijlpaaldata blijven houden kunnen geen 100% accurate gegevens worden geleverd.

2.1.5 *Inzichten uit de dataschoning zijn gebruikt om kwaliteit van de registratie te verbeteren*

Naar aanleiding van de dataschoning zijn er een aantal inzichten geformuleerd om toekomstige vervuiling zoveel mogelijk te beperken. Om de kwaliteit van de registratie (juistheid, volledigheid en actualiteit) te borgen zijn er bijvoorbeeld dataregels opgesteld. Daarnaast is er een proces voor het (laten) wijzigen van geregistreerde mijlpalen opgezet. In de praktijk blijkt echter dat er alweer vervuiling begint op te treden, dat wil zeggen dat gegevens feitelijk onjuist blijken, of niet voldoen aan de data-regels van NCG. Waar de organisatie dit zelf signaleert, worden ook vervolgcacties uitgezet om vervuiling te corrigeren.

2.2 **Project dataschoning heeft décharge gekregen na controle**

Na de dataschoning is er door middel van een steekproef een controle uitgevoerd door controllers van NCG om het resultaat van de schoningsactie te beoordelen. Daarbij is (in hoofdzaak) gekeken naar de mate waarin de data voldeed aan de opgestelde dataregels, en zijn de gevolgde procedures getoetst. Beiden zijn akkoord bevonden.

Op basis van de uitkomsten van deze controle heeft de IT-Raad, binnen NCG decharge verleend voor het project.

3 Ontbrekende maatregelen zullen leiden tot minder betrouwbare informatie

Inleiding

Zoals in hoofdstuk 1 geformuleerd zijn er drie uitgangspunten voor de mijlpaalregistratie. Het betreft de volgende uitgangspunten:

- 1) Vóór 1-Jan-2021 moeten de gegevens in de mijlpaalregistratie bijgewerkt dan wel geschoond zijn. (Door bestuurlijke afspraken, genomen in november 2020, en de noodzaak om betrokkenen eerder te informeren over de status (mijlpaal) zodat zij in de gelegenheid werden gesteld een herbeoordeling aan te vragen, is deze datum uiteindelijk nog met 1 maand vervroegd).
- 2) Er worden maatregelen getroffen om de kwaliteit op orde te houden;
- 3) De gegevens in de mijlpaalregistratie moeten zo accuraat mogelijk zijn (waar nodig afweging impact/effort);

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de wijze van borging van deze uitgangspunten in de mijlpaalregistratie. Paragraaf 3.1 neemt uitgangspunt 1 in beschouwing, paragraaf 3.2 en 3.3 uitgangspunt 2 en paragraaf 3.4 uitgangspunt 3.

3.1 Per 1 januari 2021 zijn de meeste gegevens in de mijlpaalregistratie geschoond en bijgewerkt

Eind december is de balans opgemaakt van de dataschoning. Hieruit is naar voren gekomen dat dankzij de dataschoning er op een groot aantal adressen mutaties zijn doorgevoerd. Van een klein deel van deze adressen moest nog worden uitgezocht waarom er hiaten in de data zaten. Dit is inmiddels gedaan, maar moet in sommige gevallen nog wel worden afgestemd of gevalideerd met de (data)eigenaren.

3.2 Maatregelen voor data-kwaliteit zijn niet altijd aanwezig

3.2.1 Invoer en Gebruik van gegevens in het BKG-systeem gaat beter

Sinds de projecten geven medewerkers aan zich meer bewust te zijn van en aandacht te hebben voor de juiste registratie van (mijlpaal)gegevens. Door de invoer van het BKG-systeem is er wel enige onwennigheid bij betrokken medewerkers, maar zij geven ook aan te verwachten dat dit altijd zal bestaan bij de introductie van nieuwe systemen.

Met ingang van april 2021 is Ontwerp & Realisatie 'live' gegaan in het BKG-systeem. Medewerkers merken dat hierin meer wordt afgedwongen dan zij in NCG2020 gewend waren.

3.2.2 In BKG wordt meer afgedwongen dan in NCG2020

In NCG2020 wordt niets afgedwongen, en kan een mijlpaal al dan niet worden ingevuld. Voortgang van het proces blijft afhankelijk van het invullen van de mijlpaal. Doordat de mijlpaalregistratie afdeling overschrijdend is bestaat het risico dat adressen, wanneer een mijlpaal niet wordt ingevuld, "vergeten" raken. Dit risico ligt bij de dataeigenaar en kan met juist beheer en bewaking worden opgevangen.

In BKG wordt erop gestuurd dat waarborgen uit de mijlpaalkaders worden afgedwongen. Echter, dit systeem is in de basis een Zaakvolgsysteem en kent als een workflow systeem op diverse punten een interactie met de gebruiker. Op sommige interacties zitten wel controles, bijvoorbeeld bij een bepaalde betaling moet de offerte in het systeem zijn gezet. Toetsing van het gebruik van het systeem blijft een noodzaak, met name daar waar invoer door gebruikers plaatsvindt. En dit kan worden ondervangen met preventieve maatregelen als autorisatie en toepassing van het 4-ogen principe.

3.3 Alleen toezicht achteraf op de mijlpaalregistratie lijkt (nog) niet tot volledig betrouwbare informatie te leiden

3.3.1 *Mijlpaalregistratie is niet 100% waterdicht en blijft aan verandering onderhevig*

Toegang van medewerkers tot mijlpaalregistraties levert frictie en vervuiling op, waar deze toegang niet tot hun werkterrein behoort. Het proces voor de mijlpaalregistratie blijkt niet 100% waterdicht en dat zal voorlopig aan verandering onderhevig blijven. De verwachting is dat door deze frictie een nieuwe dataschoning dichterbij komt. Om deze frictie en verwachte vervuiling te illustreren zijn door geïnterviewden diverse voorbeelden gegeven uit de huidige praktijk. Hieronder hebben we enkele opgenomen.

De mijlpaalregistratie is niet altijd accuraat. Dit komt onder meer door de mijlpalen die handmatig moeten worden ingevoerd. In NCG2020 is het mogelijk om een mijlpaal te overschrijven. In het nieuwe BKG-systeem zal dit niet meer kunnen.

In sommige stappen is er wel sprake van automatische koppeling, maar dit hangt af van welke mijlpaal het betreft. Bij andere mijlpalen gebeurt juist alles handmatig, wat het risico van een foutieve of niet-actuele invoer met zich mee brengt.

Ontwerp & Realisatie heeft geen toegang tot NCG2020, waardoor zaken niet of niet op tijd worden doorgegeven. In het BKG-systeem blijft de wijzigingshistorie beschikbaar, maar in NCG2020 is die niet beschikbaar. Hierdoor wordt getwijfeld of als gevolg van dergelijke, verschillende registraties tools als procesmining of robotisering mogelijk zijn; en de verwachting is dat daar veel winst mee behaald kan worden.

Ten opzichte van NCG2020 is in het BKG-systeem de mogelijkheid tot toezicht dan ook verbeterd, echter vallen niet alle risico's te mitigeren. Zolang er in meerdere systemen wordt gewerkt is er altijd een risico dat er fouten worden gemaakt in het overdragen van gegevens. Er zijn wel maatregelen genomen om het overdragen van gegevens zo goed als mogelijk te stroomlijnen.

3.3.2 *Data verantwoordelijken voeren toezicht uit op tijdige registratie*

De kwaliteit van de data wordt bijgehouden in het datakwaliteitsdashboard. In het datakwaliteitsdashboard worden onder andere de getriggerde data kwaliteit regels weergegeven. Op het data-platform kijkt men wekelijks welke data is ontvangen, en dit wordt vergeleken met de invoerdatum van de mijlpaal. De dataregels geven aan dat een mijlpaal binnen 31 dagen dient te zijn geregistreerd.

3.3.3 *Team Control voert checks uit en geeft feedback*

Uit de interviews komt naar voren dat in het huidig proces er met enige regelmaat informeel afstemming plaatsvindt tussen de afdelingen Control en Kwaliteit. Dit geldt zowel voor de processen als voor de inhoud van de registratie. De teamleider Kwaliteit is ook de teamleider van Control dus wat dat betreft is de feedbackloop tussen beiden vrij direct. Om vervuiling van de registratie te voorkomen kan een duidelijkere functiescheiding tussen de teamleider Kwaliteit en teamleider Control een positieve uitwerking hebben.

3.4 Signalen van vervuilde gegevens in de mijlpaalregistratie worden niet altijd opgepikt

3.4.1 *Storingen in de systemen moeten op voorgeschreven wijze bij leveranciers worden gemeld*

Het is de bedoeling dat storingen in de mijlpaalregistratie worden aangemeld bij Functioneel Beheer. Geïnterviewden geven aan dat dit echter nog wel moet inslijten, aangezien deze procedure pas net is geïmplementeerd. Bij de behandeling van meldingen gaan fouten en bugs altijd vóór in de prioritering.

3.4.2 *Het risico van vervuiling blijft aanwezig*

Het proces is zo ingericht dat vervuiling snel wordt opgemerkt. Er is voorzien dat actie op de vervuiling kan worden ondernomen. Ondanks deze preventieve maatregelen blijft een risico aanwezig op vervuiling van gegevens. Tijdens gesprekken is het voorbeeld gegeven van een groot aantal adressen die in Opname & Registratie zaten, terwijl er nog geen versterkingsadvies (VA) was. Wanneer dit wordt gedetecteerd, bijvoorbeeld door reguliere data-regel checks in monitoring door data verantwoordelijken, kan correctief via de data-verantwoordelijke actie worden geïnitieerd om de exacte vervuiling te achterhalen en deze te corrigeren. Ondanks deze inspanningen is aangegeven dat de mogelijkheid dat er gevallen zijn die niet worden gesignaleerd, of niet goed gecorrigeerd kunnen worden, niet gegarandeerd kan worden uitgesloten.

In de registratie in NCG2020 lijken enkele preventieve maatregelen niet aanwezig. Zo is het op dit moment voor iedereen met toegang tot NCG2020 nog mogelijk om mijlpalen te registreren in dat systeem. Via autorisaties in het systeem is dit niet afgeschermd en in het proces lijkt geen sprake van controle vóór de invoer via een zogeheten 4-ogenprincipe. Verder is de invoer van benodigde, onderliggende documentatie niet bij alle mijlpalen afgedwongen, en wordt niet gecontroleerd of ingevoerde documenten de benodigde gegevens bij die mijlpaal bevatten. Dit maakt het lastig te controleren of wat er in de mijlpaalregistratie staat strookt met de werkelijkheid. Het risico van vervuiling van de registratie en daarmee een onbetrouwbare registratie ligt hierbij op de loer. Met de huidige detectieve en correctieve maatregelen wordt dat risico gemitigeerd, maar de genoemde (en andere) preventieve maatregelen zouden een grotere bijdrage leveren aan de kwaliteit en gewenste betrouwbaarheid van de mijlpalenregistratie.

3.4.3 *Niet alle medewerkers worden betrokken bij acties om vervuiling in de registratie te voorkomen*

Er zijn kennissessies gehouden om medewerkers van de NCG te wijzen op het belang van een goede registratie van de mijlpalen. Daarbij zijn er data-verantwoordelijken aangesteld. Zij moeten actie ondernemen als de data kwaliteit regels overtreden worden. Ook zijn er ambassadeurs benoemd die blijvend voor awareness bij de medewerkers zorgdragen.

In meerdere gesprekken is gebleken dat uitgangspunten voor de mijlpaalregistratie voor betrokkene(n) niet altijd even duidelijk waren. De kennissessies omtrent proces-varianten werden bijvoorbeeld voornamelijk bezocht door leidinggevend en plaats van uitvoerend.

Er is aangegeven door betrokkene(n) dat zij géén standaard introductie voor nieuwe medewerkers over de uitgangspunten van de mijlpaalregistratie hebben gekregen. Dit laatste is gezien het aangegeven, grote aantal instromers in 2021 en de noodzaak om veel tijdelijke medewerkers in te zetten een aandachtspunt. Met name de communicatie van uitgangspunten en het uniformeren van de gevolgde werkwijze zou hierbij nodig zijn.

De geldende procesbeschrijvingen worden gepubliceerd op MAVIM, de data kwaliteit regels zijn via Intranet raadpleegbaar. Deze worden dus bekend geacht voor de medewerkers.

4 Aanbevelingen voor aanvullende maatregelen

Inleiding

Voor een effectieve organisatie zijn verschillende aspecten in een organisatie van belang, zowel aan de harde kant als aan de zachte kant. Aan de harde kant gaat dit onder meer om de organisatiestructuur en de processen in een organisatie; zaken die zich veelal goed laten meten. We duiden dit aan als de 'harde organisatie'. Aan de andere, de zachte kant hebben we te maken met bijvoorbeeld gedrag van leiding en van medewerkers, de relaties tussen leiding en medewerkers, en medewerkers onderling, maar ook met de, soms ingesleten, routines en patronen binnen de organisatie. Deze zaken zijn veelal veel minder goed meetbaar. We duiden deze aspecten aan als de 'zachte organisatie'.

De maatregelen die wij bij NCG hebben gezien behoren in hoofdzaak tot de 'harde organisatie', maar ook voor de 'zachte organisatie' zijn enkele maatregelen getroffen. Uit de gesprekken is gebleken dat de huidige werkwijze, voornamelijk op afstand door colocatie en straks 'het hybride werken' en niet in nabijheid, de nadruk sterk ligt op de eerste categorie.

Aanvullende maatregelen, die wij zien, kunnen primair worden ingedeeld op de Organisatie, haar Processen, en daarbij gebruikte Middelen (incl. personeel), en de op te leveren Producten. Daarnaast zijn enkele aanvullende maatregelen die niet in deze indeling passen dan wel in meerdere categorieën zouden kunnen passen.

4.1 Aanvullende maatregelen gericht op de 'Harde Organisatie'

4.1.1 *Maatregelen gericht op de Structuur:*

De organisatie van NCG is volledig ingericht op de versterkingsopgave, en kent naast de tijdelijke programma's voor nieuwe ontwikkelingen ook een structuur met IT Raad op directieniveau met stuurgroepen en projecten/werkgroepen.

Aanvullende maatregel op deze organisatie kan bestaan uit een groep die zich specifiek richt op algemeen risicobeheer. Van deze groep wordt het actief volgen van de beleids- en overige ontwikkelingen verwacht. Daarbij moet zij vanuit deze rol de directie adviseren over te nemen actie (Plan-fase in de Deming-cycle op strategisch niveau). Deze taken bestaan nu informeel binnen de organisatie.

Voor het framework voor risico-gestuurd werken willen we verwijzen naar de standaardwerken van o.m. COSO (ERM) en ISO-31000.

4.1.2 *Maatregelen gericht op de Processen*

Met het project "Kranen Dicht" is door NCG gekeken naar de gevolgen voor processen. Voor procesmanagement wordt gebruik gemaakt van MAVIM en DOMUS om de processchema's vast te leggen. De verschillende verantwoordelijkheden hiervoor zijn belegd binnen de directie Bedrijfsvoering, en er zijn specifieke maatregelen getroffen bij de schoningsoperatie en navolgende verantwoording.

Op het vlak van Processen, specifiek gericht op of met gevolg voor de mijlpaalregistratie hebben wij op dit moment geen aanbevelingen voor aanvullende maatregelen.

4.1.3

Maatregelen gericht op de Middelen

Voor maatregelen gericht op Middelen wordt gebruik gemaakt van het Studierapport⁴ "Algemene beheersing van IT-diensten" van de NOREA en het Platform voor Informatiebeveiliging (PvIB) uit 2015. In deze publicatie staan o.m. definities voor de drie belangrijke kwaliteitsaspecten Beschikbaarheid, Integriteit en Exclusiviteit. Voor de mijlpaalregistratie wordt hieronder bezien in welke mate deze kwaliteitsaspecten relevant zijn en welke mogelijke, aanvullende maatregelen door NCG kunnen worden getroffen.

I. Beschikbaarheid

Onder beschikbaarheid wordt verstaan: "De mate waarin een object (informatie, IT-dienst of IT-middel) continu beschikbaar is en de gegevensverwerking ongestoord voortgang kan hebben."

Maatregelen in deze categorie zijn relevant voor NCG omdat de mijlpalen het primaire proces sturen en op basis van de mijlpalen intern en extern wordt gestuurd. De maatregelen in deze categorie zijn in hoofdzaak technische maatregelen die door NCG zelf dan wel door haar IT-(dienst)leveranciers worden gerealiseerd. Op grond van de documentatie en informatie verkregen uit de gesprekken hebben wij voor de middelen waarin de mijlpalen worden geregistreerd géén aanvullende maatregelen gevonden die vóór de overgang naar en beschikbaar stellen via het BKG-systeem moeten worden getroffen.

II. Integriteit

Onder integriteit wordt verstaan: "De mate waarin het object (gegevens, IT-dienst of IT-middel) in overeenstemming is met de beoogde werkelijkheid".

Ook voor deze categorie geldt dat het belang van de mijlpalen binnen de Versterkingsopgave het noodzakelijk maakt om integriteit van de mijlpaalgegevens zo hoog mogelijk te maken. De maatregelen gericht op integriteit zijn in belangrijke mate afhankelijk van degene die deze mijlpaalgegevens invoeren en hebben daarmee meer een organisatorisch/procesmatig karakter, met een sterke gedrag- en cultuurcomponent. Het is heel goed mogelijk om aan de hand van vooraf gestelde eisen een toets op de kwaliteit van de aanwezige mijlpaalgegevens uit te voeren. De huidige toetsen die door NCG worden uitgevoerd op de verschillende registraties waarin mijlpalen zijn opgenomen moet voor de overgangperiode tot volledig in het BKG-systeem wordt gewerkt toereikend zijn, mits de toetsen periodiek blijven plaatsvinden en adequate opvolging krijgen. Er zijn voor deze situatie op dit moment geen andere maatregelen die NCG noodzakelijk voor de technische middelen zou moeten treffen. In de huidige situatie blijft de nadruk op juiste gedrag in een gezonde bedrijfscultuur voor NCG van groot belang. Dit wordt in paragraaf 4.2 verder behandeld.

Voor de situatie ná volledige ondersteuning van de Versterkingsopgave met het BKG-systeem zijn enkele maatregelen die door NCG meteen voorbereid en getroffen kunnen worden. Deze zijn gericht op een helder, onderbouwd en afgewogen ontwerp van de procesgang in (en buiten) het BKG-systeem. Hiervoor is binnen NCG bij de IT-raad en de Stuurgroep Programma BKG aandacht. De beschikbare documenten die wij hebben ontvangen bleken nogal eens een conceptstuk, waarmee projectgroep of medewerkers in Operatie hun werkzaamheden konden verrichten. Maatregelen die getroffen moeten worden zijn expliciete (data-)architectuur, en gebruiksregels, die door het management van NCG zijn geaccordeerd.

III. Exclusiviteit

Onder exclusiviteit wordt verstaan: "De mate waarin uitsluitend geautoriseerde personen of apparatuur via geautoriseerde procedures en beperkte bevoegdheden gebruikmaken van een object (IT-dienst of IT-middel) of toegang hebben tot een object (creëren, wijzigen, verwijderen of lezen van gegevens)"

⁴ Studierapport "Algemene beheersing van IT-diensten", 2015, [link studierapport](#)

De exclusiviteit van de mijlpalen dient meerdere doelen, waarbij privacy van betrokkenen en garanties voor de betrouwbaarheid van de mijlpalen in de registratie primair zijn. Er zijn echter velen betrokken bij de mijlpaalregistratie zowel binnen het NCG als daarbuiten. Daarbij moet worden gedacht aan eigenaren van te versterken objecten, gemeenten, woningbouwcoöperaties en bewonersbegeleiders, maar zeker ook aan de ingenieurs- en architectenbureaus, (onder)aannemers die in het systeem op beheerste, en gecontroleerde wijze hun gegevens invoeren, en ontlene om hun werkzaamheden uit te voeren. Deze in- en uitvoer zal op elk moment zorgvuldig en verantwoord(baar) plaats moeten vinden. Zoals al genoemd biedt het NCG2020 systeem hiervoor minder mogelijkheden dan het BKG-systeem.

4.1.4 *Maatregelen gericht op de Producten*

De mijlpalen worden op dit moment in drie afzonderlijke registratie gevoerd, met een zeer verschillend niveau van beheer. NCG ondersteund Ontwerp en Realisatie al volledig in het BKG-systeem, en voor Opname en Normering is men, samen met DICTU bezig om de registratie ook in dit systeem onder te brengen. Aanvankelijk was overgang voorzien voor Q4 2021, maar door de extra taken is door IT-Raad het besluit genomen (op voordracht van de IT-stuurgroep Programma BKG) om dit uit te stellen tot (begin) Q2 2022. Beheer van de registraties van de mijlpalen zal derhalve meer aandacht blijven vragen. Het toepassen van preventieve maatregelen, zoals autorisaties en het 4-ogenprincipe in de procesgang, helpen om de juistheid van de primaire registratie te verbeteren en de betrouwbaarheid te waarborgen.

Voor het genereren van de verantwoordings- en sturingsinformatie wordt gebruik gemaakt van een AZURE-platform en PowerBI-tooling. Dit kan worden beschouwd als een flexibele, en schaalbare oplossing waarmee NCG nu en komende jaren de benodigde informatie kan genereren voor betrokkenen. Documentatie van gebruikte gegevens en gegeneerde rapportages, alsmede gevolgde, voorgeschreven werkwijze en uitgangspunten daarbij zal up-to-date moeten worden gehouden.

4.2 **Aanvullende maatregelen gericht op de 'Zachte Organisatie'**

4.2.1 *Maatregelen gericht op de Soft-controls*

Veel van de voorziene en getroffen maatregelen betreffen aanpassingen voor de 'harde' organisatie, ofwel voor dat wat zich relatief eenvoudig laat beschrijven en vastleggen. Deze maatregelen zijn normaliter makkelijker meetbaar.

Gezien de Taak van NCG en de omgeving waarin zij deze moet uitvoeren is zeker aan te bevelen om ook maatregelen voor de 'zachte' organisatie, de soft-controls, expliciet aandacht te geven en uit te werken, waar dit mogelijk is.

Hierbij moet gedacht worden aan:

- Identificeren van Natuurlijke Leiders: naast formele leidinggevendenden als leiders van de organisatie kan veel gewonnen worden door de informele leiders binnen de organisatie te vinden, die als ambassadeurs voor het gewenste gedrag en de gezonde bedrijfscultuur staan en eerste vraagbaak zijn voor (nieuw) personeel;
- COSO (soft-controls):
Daarnaast wordt binnen het raamwerk van COSO voor soft-controls ook gekeken naar zaken als: Openheid, Gedeelde Waarden, Helderheid, Competenties, Verwachtingen(management), en Communicatie. Meer dan hard-controls zijn deze erop gericht om medewerkers te beïnvloeden op het vlak van motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en waarden en normen, en worden indirect beïnvloedt door houding en overtuiging. Meer informatie op www.coso.org.
- Cultuurhuis DNB:
Financiële organisaties werken ook vaak met het cultuurhuis van DNB. Deze kent de volgende elementen:
 1. Belangenafweging/evenwichtig handelen: alle relevante belangen vooraf onderkennen en zichtbaar laten meewegen;
 2. Consistent handelen: handelen in lijn met doelstellingen en keuzes;

3. Bespreekbaarheid: het stimuleren van een positief-kritische houding van werknemers en ruimte geven voor het bespreken van besluiten, andere opvattingen, fouten en taboes;
4. Voorbeeldgedrag: goed voorbeeldgedrag van de leiding en met name de top van de organisatie (persoonlijke integriteit, waaronder het voorkomen van (de schijn van) belangenverstremgeling);
5. Uitvoerbaarheid: realistische targets stellen en het wegnemen van perverse prikkels en verleidingen;
6. Transparantie: vastleggen van en communiceren over doelstellingen en principiële keuzes naar alle stakeholders toe;
7. Handhaving: aan niet-naleving worden consequenties verbonden.

Meer informatie over Soft Controls en m.n. het Cultuurhuis zijn te vinden bij het Compliance Instituut (www.compliance-instituut.nl) en bij de DNB (www.dnb.nl).

Deze zaken zijn we, uiteraard ook tegengekomen tijdens het onderzoek, maar lijken in de organisatie onderbelicht te zijn, en terrein te verliezen aan de 'harde' maatregelen. Dit maakt de organisatie minder flexibel en meer bureaucratisch.

5 Verantwoording onderzoek

5.1 Werkzaamheden en afbakening

Voor het uitvoeren van het onderzoek zijn door NCG diverse documenten ter beschikking gesteld. Deze documentatie bestond onder andere uit: Instellingsbesluiten, organisatie- en procesbeschrijvingen, kaders, verslagen van de IT-raad, projectplannen, afspraken met de leveranciers, en verslag van de initiële dataschoning. Daarnaast hebben we op Internet bij de stukken van de Tweede Kamer meer informatie kunnen vinden, en hebben we de rapportage door BIT over het Programma BKG en ADR-eigen rapportage bestudeerd. Een overzicht met geraadpleegde documenten is opgenomen in bijlage 2.

De probleemstelling van het onderzoek is echter niet alleen gericht op getroffen maatregelen, maar ook op mogelijke maatregelen ten aanzien van de mijlpaalregistratie die NCG had kunnen treffen of nog moet treffen. Wij hebben daarvoor naar diverse frameworks gekeken van o.m. NORA, COSO, en documenten van onze beroepsverenigingen en binnen onze vakgebieden gangbare referentiekaders. De mate waarin dergelijke frameworks kunnen worden toegepast, of men toe moet willen passen in de dynamische omgeving waarin NCG zich bevindt, leidt ertoe dat slechts een klein deel van mogelijke maatregelen is voorgedragen.

Om een beter beeld te krijgen van de mijlpaalregistratie en de activiteiten / maatregelen die NCG rond de gegevensoverdracht, de initiële dataschoning door NCG en volgend (regulier) gebruik van de mijlpaalregistratie(s) hebben wij met directieleden en diverse NCG-medewerkers⁵ gesproken over telkens specifieke aspecten passend bij hun betrokkenheid. De lijst met geïnterviewden is opgenomen in bijlage 1. Wij hebben van deze gesprekken verslag opgemaakt en door betrokkenen op inhoudelijke juistheid laten nalezen. Bij onze analyse van onderzoeksgegevens zijn wij telkens uitgegaan van de gecheckte gegevens om te komen tot dit rapport. Tijdens onze gesprekken zijn diverse voorbeelden gegeven over de procesgang en mijlpaalregistratie.

5.2 Gehanteerde Standaard

Deze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaarden voor de Beroepsuitoefening van Internal Auditing. Dit onderzoek verschaft geen zekerheid in de vorm van een oordeel of conclusie, omdat het een onderzoeksoopdracht betreft en geen controle-, beoordelings- of andere assurance-opdracht. Als hier wel sprake van was geweest, dan zouden we wellicht andere zaken hebben geconstateerd en gerapporteerd.

De opdracht is uitgevoerd conform de algemene uitgangspunten voor de uitoefening van de interne auditfunctie bij de rijksdienst. Daarbij hoort ook een stelsel van kwaliteitsborging. Een onderdeel daarvan is dat er een onafhankelijke kwaliteitsbeoordeling heeft plaatsgevonden op deze onderzoeksoopdracht.

5.3 Verspreiding rapport

De opdrachtgever, [REDACTED] Directeur NCG, is eigenaar van dit rapport. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. Hoewel het rapport de context van het onderzoek zo goed als mogelijk probeert te beschrijven, is het mogelijk dat iemand die de context niet

⁵ Het aantal mensen uit de organisatie waarmee is gesproken is beperkt. Ook bleken vele medewerkers betrokken bij de projecten niet langer bij NCG werkzaam. Wel is getracht om een representatief aantal van de functie betrokken bij de dataschoning in de gesprekken te laten deelnemen en ontvangen informatie te verifiëren.

(volledig) kent, de uitkomsten anders interpreteert dan bedoeld.

In de ministerraad is besloten dat het opdracht gevende ministerie waarvoor de Auditdienst Rijk (ADR) een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op www.rijksoverheid.nl.

6 Ondertekening

Den Haag, 3 maart 2022

Auditmanager
Auditdienst Rijk

Bijlage(n)

BIJLAGE 1: Lijst met geïnterviewden

In het kader van het onderzoek naar de dataschoning mijlpaalregistratie is door het projectteam gesproken met de volgende functionarissen binnen het NCG:

[Redacted list of names and titles]

Het onderzoeksteam wil nogmaals alle geïnterviewden bedanken voor het gesprek en de tijd die zij genomen hebben voor het interview en de bevestiging van het verslag van het gesprek.

Daarnaast hebben wij inlichtingen gevraagd en ontvangen van volgende functionarissen binnen het NCG:

[Redacted list of names and titles]

BIJLAGE 2: Geraadpleegde documenten

Van NCG hebben wij een groot aantal documenten ontvangen waarin veel informatie is gevonden over de organisatie, haar omgeving en de processen en IT-middelen die zij gebruiken bij de uitvoering van haar taak. Het aantal is dusdanig groot dat hieronder de belangrijkste documenten worden opgesomd:

- Instellingsbesluit NCG (1-mei-2015, nr.WJZ/15057631);
- Herzien instellingbesluit NCG (20 mei 2019, nr.WJZ/ 19127061)
- Jaarplan NCG 2021
- Organisatiebeschrijvingen (diverse)
- Procesbeschrijvingen (Domus/MAVIM) (diverse)
- Voorbeeld verantwoordinginformatie:
 - o Datakwaliteitsdashboard;
 - o Voorbeeld: Verantwoordinginformatie mijlpalen (ongedateerd);
- Voorstel Instellingsbesluit IT-raad (dd. 26-08-2020);
- Verslagen IT-Raad (februari 2020-juli 2021);
- Voorstel Instellingsbesluit IT-Stuurgroep Programma BKG (dd. 23-04-2020);
- BIT, Rapport Programma BKG (BIT), dd. 5 juni 2021
- ADR, Rapport Gegevensoverdracht NCG, dd. 5 juni 2020

BIJLAGE 3: Managementreactie NCG

Het management van NCG is verzocht reactie te geven op dit rapport.

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00